

Любов ДРАНУС

канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту,
Чорноморський національний університет ім. Петра Могили,
м. Миколаїв

Анастасія МАЛЬЧЕВСЬКА

Інна ТРИШАК

здобувачі вищої освіти ОС «бакалавр»,
спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Чорноморський національний університет ім. Петра Могили,
м. Миколаїв

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ МІКРОСТРАХУВАННЯ

Останнім часом мікрострахування привертає до себе увагу як фінансових установ, так і потенційних користувачів такого виду страхування. Дослідження проблем і практичний інтерес до мікрострахування почали виявляти найпотужніші світові страхові корпорації, банки розвитку і кредитування [1].

Мікрострахування – це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів осіб з низькими доходами в обмін на низькі страхові премії за умов невеликих страхових сум, спрощеної системи страхування, високої частки страхових відшкодувань і невисокого прибутку постачальника таких послуг [2].

Таблиця 1

Класифікація рівнів страхування за обсягом страхових сум

Рівень страхової діяльності	Обсяг страхових сум, S
Макро	$S \geq 1$ грн
Мезо	10 тис грн $\leq S \leq$ 1млн грн
Мікро	$S \leq 10$ тис грн

В сучасній науці мікрострахування розглядається в широкому та вузькому сенсі. В широкому розумінні – це особливий напрямок діяльності страховиків, пов'язаний із реалізацією певних страхових продуктів і надання відповідних послуг. У вузькому розумінні мікрострахування – це група специфічних страхових продуктів, що орієнтовані на малозабезпечені верстви населення з позиції ризиків, які приймаються на страхування, страхових сум та страхових премій, методів дистрибуції, андеррайтингу та ціноутворення. Окрім того, з юридичної точки зору мікрострахування – це

особливий вид цивільно-правових відносин зобов'язального права. Стосовно мікрострахування, то його особливості пов'язані з діяльністю страховиків, страхових посередників, страхувальників, державного регулятора. Окрім того мікрострахування дозволяє об'єднати зусилля держави та приватного капіталу в соціальній сфері завдяки механізму державно-приватного партнерства, об'єднати зусилля самих страхувальників через створення товариств взаємного страхування [3].

Характерні ознаки мікрострахування:

- надання страхового захисту особам з низьким рівнем доходу – населенню, домашнім господарствам і малому бізнесу;
- низький рівень винагород;
- розвиток співробітництва з соціально-орієнтованими посередниками;
- використання нових страхових технологій;
- формування дешевих каналів збуту страхових продуктів;
- відсутність ретельної перевірки клієнтів;
- розширення кола страхувальників та підвищення рівня їх фінансової грамотності;
- прозорість страхового процесу і простота договору страхування;
- вибір актуальних страхових ризиків;
- підвищення рівня довіри між учасниками страхових відносин;
- посилення зв'язку з страхувальниками та державним регулятором, орієнтація на можливу державну підтримку, наприклад, у вигляді субсидій тощо.

Отже, мікрострахування, має свої особливості. Проте, як і традиційне страхування, виконує функції компенсації та вирівнювання ризику і ґрунтується на базових принципах страхування [3].

Одна з найважливіших ролей мікрострахування це вирішення проблем людей з низькими доходами. Бідне населення наражається на ризики, що характерні й для небідних, однак ці ризики більш суттєво впливають на їх фінансовий стан та частіше виникають. Крім того, уразливість бідних посилюється кожного разу, коли вони зазнають збитку, та втягує їх у це коло. Більшість такого населення України веде боротьбу з ризиками власними силами. При цьому люди залежать від численних механізмів-таких, як грошові збереження, придбання активів, надійність кредитних асоціацій та банків -і користуються ними, щоб підготуватися та протистояти різним ризикам (смерть годувальника в сім'ї, важка хвороба, падіж худоби). Лише невелика кількість сімейних господарств із низькими доходами може дозволити собі страхування таких ризиків [4].

Пропозиція послуг мікрострахування дозволяє страховим компаніям суттєво розширити свої ринки збуту, освоїти нові цільові сегменти. Для страхувальників роль мікрострахування полягає в підвищенні доступності страхових послуг та, відповідно, в можливості отримати страховий захист від найбільш типових ризиків. Впровадження мікрострахування у практику страхових компаній сприяє розвитку ринкових механізмів відшкодування збитків, формує підґрунтя для розвитку та впровадження інновацій у страховій сфері.

Таким чином, впровадження мікрострахування сприятиме зменшенню диспропорцій у розвитку окремих видів страхування на вітчизняному страховому ринку та забезпечить отримання ряду переваг як для окремих страхувальників і страхових компаній, так і для суспільства в цілому [5].

Перелік джерел інформації:

1. Шірінян Л.В., Шірінян А.С. Мікрострахування в Україні: бути чи не бути?: монографія. Черкаси: Видавництво Чабаненко Ю.А. 2012.
2. Шірінян Л.В., Шірінян А.С. Мікрострахування в Україні: шляхи впровадження та перспективи розвитку. URL: https://ladashirinyan.ucoz.ua/RepositBooks/PowerPoint-ShirinyanLada_MicroInsurance2013.pdf.
3. Александрова М.М., Довгалюк В.В. Економічний зміст та роль мікрострахування як елемента соціального захисту. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2019/38.pdf.
4. Шірінян Л.В. Мікрострахування – новий напрям розвитку страхової діяльності в Україні. URL: http://re.gov.ua/re201002/re201002_141_ShirinianLV.pdf.
5. Пахненко О.М., Сіроштан І.М. Переваги мікрострахування для вітчизняного страхового ринку. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstreamdownload/123456789/63667/7/Pakhnenko_microinsurance1.pdf;jsessionid=D35C09F1A3C14D76A7D244CA5A0FB6D3.